

tere saaledes, hvis vi faa en Præstevalglov vedtagen, ville ikke finde, at det er andet end en Opfyldelse af et billigt Krav, naar der hdes dem en saadan Gaandsrækning til Lønning af deres Præster. Jeg skal med disse Udtalelser slutte, hvad jeg har at sige.

B. Jørgensen: Den Sag, vi nu i 3 Dage have behandlet, har snart staaet paa Dagsordenen lige saa længe, som vi have haft en Rigsdag. Allerede i Samlingen 1850-51 fremkom et gejstligt Medlem af Folketinget — den Gang havde man flere gejstlige Medlemmer i Folketinget end nu — med den Forespørgsel til Kirkeministeren, om Ministeren til næste Aar vilde forelægge et Forslag om at sætte Præsterne paa fast Lønning sammen med en forandret Opførelse af Tienden. Ministeren svarede dertil, at det ikke kunde ske med saa kort Bærelse, da de Oplysninger, som nødvendigvis skulde have, før et saadant Forslag kunde komme frem, ikke kunde fremskaffes med saa kort Bærelse. I 1861 forelagde saa Monrad som Kultusminister et Præstelønningslovsforslag. Jeg skal nu ikke gaa nærmere ind paa Sagens historiske Gang, da det ærede Medlem for Præsto Amtets 6te Valgkreds (Bojsen) udførlig har omtalt den, og jeg skal ikke spille det høje Tings Tid med at gentage den. Man skulde jo rigtignok tro, at et Forslag, der som dette har staaet paa Dagsordenen i omtrent en Menneftaalder, nu maatte være modent til Afgørelse, og at der ogsaa maatte være Trang til en saadan Reform. Det er ogsaa Tilfældet. Ogsaa blandt Præsterne er der et temmelig almindeligt Ønske om, at dette Lovforslag eller lignende Lovforslag som det foreliggende maatte blive gennemført. Der er ligeledes et almindeligt Ønske rundt om i Befolkningen i samme Retning. Efter den ærede Ministers Udtalelse den første Dag, Forslaget var for, tør man imidlertid ikke haabe paa, at denne Sag vil kunne vinde frem til en Afgørelse. Den ærede Minister udtalte nemlig: „Jeg vil ikke kunne hde min Medvirksomhed til, at et Lovforslag af dette Indhold bliver til Lov.“ Nu hørte jeg nok, at det ærede gejstlige Medlem fra Bogenfense mente, at man desuagtet nok turde gøre Regning paa den ærede Ministers Medvirksomhed. Ordene, som den ærede Minister fremkom med, ere dog meget bestemte. Jeg beklager, hvis det er Tilfældet, at den ærede Minister fremdeles vil staa paa samme Standpunkt og være en Hindring for Forslagets Gennemførelse. Man er jo imidlertid vant til, at det høje Ministerium i andre Retninger har været til Hinder for frivillige Loves Fremkomst, saa det er ikke

umuligt, at ogsaa denne Lov maa strande paa Ministeriets Modstand. Jeg ved ikke, om det ærede Medlem for Bogenfense (M. Nielsen) har Ret i, at Ministeren trods sine bestemte Ord vil medvirke til Forslagets Gennemførelse; Jeg ved ikke, om man tør gaa ud fra det gamle Ord, at det gaar ikke saa strengt til, som Præsten prædiker. Men hvad enten nu den ærede Minister vil medvirke til dette Forslags Gennemførelse eller ikke, vil jeg haabe, at Rigsdagen vil kunne behandle Forslaget saaledes, at Befolkningen vil kunne se, hvis det strander, paa hvem Ansvar det hviler for, at et Forslag som dette, der almindelig ønskes, desuagtet strander. Med Hensyn til den Udtalelse, som er fremkommen her i Salen fra et æret Medlem, at Tienden er et Baand mellem Præst og Menighed, vil jeg sige, at dette vel nu ikke er saa rigtigt, men jeg tror ogsaa, man kan sige, at der har været en Tid, da Tienden har været et Baand mellem Præst og Menighed; dog, den Tid er nu ikke længer. Forholdet er nu et helt andet, end det har været oprindeligt. Jeg vil ikke bruge saa stærke Udtryk som det ærede gejstlige Medlem fra Bogenfense (M. Nielsen) brugte, naar han sagde, at det var nogen Snak med det Baand, men jeg vil sige, at der ikke andre Baand, der binde Præst og Menighed sammen end Tienden, er det ikke meget værd, og jeg tror ogsaa, at i Almindelighed er det saaledes, at den venlige Forstaaelse mellem Præst og Menighed staar i omvendt Forhold til Tiendepreiserne. Der er sagt, dog ikke i denne Sal, at man kunde stille Forholdet saaledes, at man kunde sige til Borgerne i dette Land: I kunne indrette eder i religiøs Henseende akkurat, som I ville; I kunne tage til Præst, hvem I vilde, I kunne slutte eder til den Mand, der tiltaler eder, til den Mand, der kan tilfredsstille eders religiøse Trang, og I kunne lønne ham, som I kunne komme overens med ham. Dertil komme vi imidlertid efter min Mening ikke i en meget lang Fremtid, og det gælder da om at tage Forholdene, som de ere, og ordne dem paa den bedste og heldigste Maade, og jeg ser ikke rettere, end at Forslaget peger i den rigtige Retning. Jeg ser ikke rettere, end at det er heldigt, at Tienden bliver inddragen i Statskassen, og ikke i et særligt Fond, som den højstærede Minister mener; jeg tror ikke, at der er den mindste Fare for Folkekirken derved. Jeg har den Tro til den danske Rigsdag, at den ikke vil være karrig over for den danske Folkekirke eller over for dens Præster, og det forekommer mig ogsaa, at det foreliggende Lovforslag er et Bevis paa, at der ikke tænkes